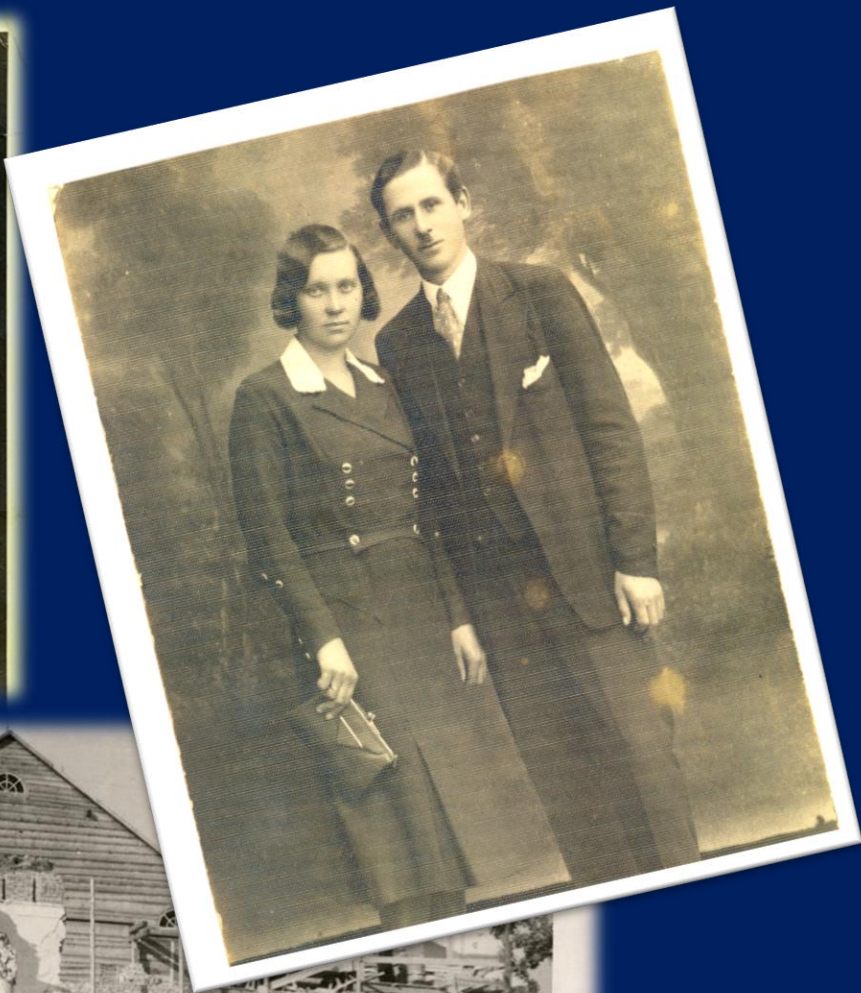

Dziewczynka w czepku urodzona

OKRUCHY PAMIĘCI
ŻYCIE ZATRZYMANE W KADRZE

Kościół św. Aleksandra – po wysadzeniu wież w październiku 1944 r.

KOŚCIÓŁ

W październiku 1944 roku wojna zbliżała się ku końcowi. Czuli to zarówno Niemcy, jak też ludność polska na okupowanych ziemiach. Z niepokojem, ale też i z nadzieją czekano na to, co przyniosą nadchodzące dni i miesiące.

Wojska niemieckie opuściły Suwałki po zażartych nocnych walkach z 22 na 23 października 1944 r. Odchodząc z miasta, Niemcy *wysadzili – ze względu na możliwość wykorzystania jako punktów obserwacyjnych – wieże na kościołach garnizonowym i Świętego Aleksandra (...). W wyniku bombardowań przeprowadzonych przez lotnictwo radzieckie ucierpiła też część zabudowań „na dołku” (część ulicy Gałaja)*. Tyle podają opracowania historyczne.*

Tymczasem w rodzinie Możejków...

* Suwałki : miasto nad czarną Hańczę, red. J. Kopciał, Suwałki 2005, s. 471.

WSPOMNIENIE PIERWSZE:

Na ulicy Konopnickiej

Każde historyczne wydarzenie przekłada się na losy zwykłych ludzi. I tu zaczyna się nasza niezwykła historia, otóż w bliskim sąsiedztwie kościoła pw. św. Aleksandra mieszkała rodzina Możejków – rodzice i trzyletnia wówczas Alunia. Tamtego października dorosła dziś Alicja nie pamięta zbyt dokładnie – jednak dzięki opowieści przekazanej przez rodziców wspomina:

Mieszkałam na ulicy Konopnickiej, obecnie Hamerszmita, pod numerem dziesiątym. To był albo pierwszy budynek od Emilii Plater, albo ostatni licząc od Gałaja. Dom nasz stał w głębi podwórka, były tam trzy mieszkania i jedno, to właśnie z prawej strony, zajmowali moi rodzice. Okno sypialni wychodziło na kościół, w tę stronę. Byłam chora, bo leżałam w łóżeczku, mama mnie nie wypuszczała z łóżka, kaprysiłam, siedziałam, no wiadomo jak to dziecko małe, marudziło. Mama usiadła z tyłu za mną na łóżku i przycisnęła tak moją główkę: „Córeczko”, czy „Alunia” – nie wiem, już tego nie pamiętam – „leż spokojnie, dzieciно, leż”. I w pewnym momencie gwizd, trzask i dosłownie kilka centymetrów nad moją głową przeleciał odłamek, w momencie kiedy została zburzona wieża kościelna. I ten ułamek utkwiał w ścianie. Wiem, że wyciągałam rękę i było ciepło, i mama mnie rękę położyła: „Nie dotykaj, dzieciно nie dotykaj”, bo to aż gorące było. No i tak z opowiadań wiem, że gdybym siedziała w łóżeczku, to już by było po mnie, bo tak akurat on przeleciał. No ale tato wydobył ten odłamek, z tym że to był tak jak końcówka, grot strzały i to tak jakby było drewno, już z późniejszych lat pamiętam, ale oblepione tynkiem czy jakimś wapnem, czymś tam, cementem może. Tak to wyglądało.*

Fragment ulicy Kazimierza Hamerszmita – dawniej Marii Konopnickiej.

* Fragment relacji Alicji Balcewicz (z d. Możejko) zarejestrowanej w Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

Talizman

Mama z tym odłamkiem poszła do kościoła, wtedy (...) był ksiądz Gumowski. Mama mu opowiedziała, w czym rzecz, no i on poświęcił ten kawałek i powiedział do mamy, że ma to trzymać jako talizman, jako amulet, bo on będzie mnie strzegł. I tak zostało, z tym że jako dziecko, to już nie zwracałam na to uwagi, (...) czasami natykałam się na to, jak w szafie to leżało w białej, pamiętam jak dzisiaj, w białej, koronkowej chusteczce, obszytej koronką. I to tak zawinięte leżało. Ale po śmierci mamy, w sześćdziesiątym ósmym, składałam jej ubrania, żeby przekazać do kościoła (...). Wrócił tato wtedy, bo go nie było, ja byłam sama w mieszkaniu, no i mówi: „Czego ty córcia szukasz?” A ja mówię, że szukam tego odłamka, tego mego talizmanu. „Dziecino, nie szukaj tego, bo nie znajdziesz”. Ja mówię: „No jak to nie znajdę? Wyrzuciła mama, niemożliwe, przecież ona to tak hołubiła”. A tato mówi: „Nie. Jeszcze jak żyła, to kiedyś usiadła ze mną i powiedziała: «Słuchaj, jeżeli ja umrę przed tobą, to masz mi ten odłamek włożyć do trumny, żeby ja mogła dalej naszą dziewczynkę chronić»”. (...) Przestałam szukać. (...) Potem było kilka takich przypadków, że rzeczywiście ja powinnam zginąć, a żyję do tej pory. Tak że, że coś w tym było, jakaś ochrona. Być może i zza grobu chroniła mnie.*

Kościół św. Aleksandra – odbudowa.

* Fragment relacji Alicji Balcewicz (z d. Możejko) zarejestrowanej w Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

Weronika i Saturnin – rodzice...

Rodzice pobrali się w Warszawie. Mama pochodziła spod Jeleniewa, a taty rodzina miała majątek gdzieś na Litwie, a potem przyszła rewolucja i... Ostatecznie Weronika i Saturnin osiedlili się w Suwałkach.

Wśród pamiątek po rodzicach pozostało zdjęcie wykonane w suwalskim zakładzie fotograficznym I. Rozenbauma znajdującym się przy przedwojennej ulicy Berka Joselewicza nr 37.

Fotografa przetrwała II wojnę światową.

Niestety, nie ma już w Suwałkach ulicy Berka Joselewicza i nie ma też żydowskiego fotografa Rozenbauma.

Fotograficzne zakł. (photographes):
Bernstein J., Kościuszki 66 — Ro-
zenbaum, B.. Joselewicza 37.
Kielczewski T., Kościuszki 70.

Weronika i Saturnin Możejko (fot. okres międzywojenny).

Zbiory Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach. Fot. przekazała Alicja Balcewicz.

WSPOMNIENIE DRUGIE:

Gdzie jest czepek Aluni?

Pamięta, jak wracała z mamą do domu. Po drodze spotkała je pani Karaszewska*. Chwilę porozmawiała z mamą, potem spojrzała na Alunię, po czym ni to zapytała, ni to stwierdziła z uśmiechem: „A to jest ta moja dziewczynka w czepku urodzona?”. Mama przytaknęła. Kobiety jeszcze moment porozmawiały i rozeszły się. Po powrocie do domu małej Aluni coś nie dawało spokoju. Z wielką pasją zaczęła przeglądać szuflady komody, półki i szafki. Dziwne zachowanie małej Ali zwróciło uwagę matki. Wkrótce sprawa się wyjaśniła. Dziewczynka, na pytanie matki czego szuka, odpowiedziała z wielką powagą, iż szuka tego czepka, o którym mówiła pani Karaszewska. Gdzie jest ten czepek?

Cóż, poszukiwania zakończyły się fiaskiem, a dodatkowo wzbudziły salwy śmiechu rodziców. Historia zaginionego czepka przetrwała w rodzinie jako anegdota.

* Stanisława Karaszewska – wieloletnia położna w suwalskim szpitalu. Dzięki jej pomocy na świat przyszło wielu suwalczan. Zob.: A. Matusiewicz, *Szpital w Suwałkach : dzieje i ludzie : 1842-1985-2015*, Suwałki 2015.

Alicja Możejko. Fot. zbiory Pracowni Digitalizacji i Historii 6
Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach
(przekazała p. Alicja Balcewicz).

PRZYSPOSOBIENIE WOJSKOWE

Wszystko zaczęło się w szkole średniej. W drugiej klasie przedmiot przysposobienie wojskowe prowadził pan Kopko. W ramach zajęć lekcyjnych młodzież na strzelnicy obowiązkowo musiała zaliczyć strzelanie z karabinku.

Po II wojnie światowej przysposobienie wojskowe jako przedmiot nauczania wprowadzone zostało do programów szkolnych w 1946 r. Wraz z rośnięciem dystansu czasowego dzielącego poszczególne kolejne roczniki uczniów od wojny zmniejszano nacisk na tematykę ogólnowojskową zajęć z tego przedmiotu na korzyść problematyki Terenowej Obrony Przeciwlotniczej (TOPL) i Obrony Cywilnej (OC). W związku z tymi zmianami w miejsce przysposobienia wojskowego zostało wprowadzone do szkół przysposobienie obronne.*

* M. Lorek, *Przedmiot przysposobienie obronne jako element budowania systemu bezpieczeństwa*, „Edukacja – Technika – Informatyka” 2018, nr 1, s. 184.

Alicja Możejko (pierwsza z lewej) i grupa strzelców

WSPOMNIENIE TRZECIE:

Dziewczyna z karabinkiem

Na prowizorycznej strzelnicy, która znajdowała się za Szkołą Podstawową nr 4 odbywały się praktyczne zajęcia z przysposobienia wojskowego, czyli strzelanie z karabinka. Uczono młodzież, jak w pozycji leżącej trzymać broń, jak zgrać muszkę ze szczerbinką i wykonać prawidłowy strzał. Każdy uczeń miał do oddania trzy strzały.

Podczas tych zajęć Alicja po raz pierwszy usłyszała o sobie, że jest talentem. I stąd, ze szkolnej strzelnicy trafiła do Ligi Przyjaciół Żołnierza*, gdzie rozpoczęła swoją przygodę ze strzelectwem sportowym.

* **Liga Przyjaciół Żołnierza** – powstałe w 1950 r. stowarzyszenie, rodzaj organizacji paramilitarnej. Organizacja społeczna działająca w państwowym systemie obrony cywilnej kraju w celu upowszechniania idei obronności kraju przez akcje szkoleniowe i wychowawcze. W roku 1962 przekształcona została w Ligę Obrony Kraju. (Informacja na podstawie Wikipedii)

A POTEŁ BYŁY ZAWODY SPORTOWE...

Każde wakacje i popołudnia wolne od zajęć w szkole Alicja spędzała na treningach. Potem były wyjazdy na zawody, zarówno te krajowe, jak i te międzynarodowe, podczas których można było zmierzyć się z zawodnikami z ościennych krajów.

Na zawodach sportowych – wśród uczestników Alicja Możejko.
Fot. zbiory Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

NAKAZ PRACY

Po skończeniu szkoły średniej przyszedł nakaz* pracy z koniecznością wyjazdu do Gołdapi. I pewnie w tym momencie strzelecka przygoda Alicji Możejko skończyłaby się, gdyby nie zdecydowane kroki kierownika w lokalnym biurze Ligi Przyjaciół Żołnierza. Dobrych zawodników się nie wypuszcza. I tak młoda Możejková została w Suwałkach, by dalej reprezentować miasto w strzelectwie sportowym.

* W Polsce nakaz pracy wprowadzała ustawa „o zapobieżeniu płynności kadr pracowników w zawodach lub specjalnościach szczególnie ważnych dla gospodarki społecznej” z dnia 7 marca 1950 roku. Na jej podstawie administracyjne skierowanie do pracy otrzymywali absolwenci szkół średnich i wyższych.

Na zawodach sportowych. Fot. zbiory Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

ZOSTAŁY DYPLOMY

Dorośle życie, nowe obowiązki rodzinne ostatecznie zamknęły ten strzelecki rozdział życia pani Alicji.

Zostały dyplomy – dużo ich – medale, wycinki prasowe i pamięć. Wspomnienia z wyjazdów, zawodów. Twarze koleżanek i kolegów, często rywali, dla których ważne było zarówno zajęte miejsce, jak też uzyskany wynik i ta odrobina emocji.

Kapitan drużyny DOBAAF — Roman Gofler był nie tylko najstarszym uczestnikiem goli, ale także najstarszą osobą w grupie. Wzrostem mierzył 1,75 m, a wagi 75 kg. Podobała mu się muzyka, szczególnie muzyka rockowa, ale przede wszystkim sport. W młodości uprawiał różne sporty, w tym tenis, siatkówkę, koszykówkę, a także boks. W wieku 15 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 18 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 20 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 22 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 24 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 26 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 28 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 30 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 32 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 34 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 36 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 38 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 40 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 42 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 44 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 46 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 48 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 50 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 52 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 54 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 56 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 58 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 60 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 62 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 64 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 66 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 68 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 70 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 72 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 74 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 76 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 78 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 80 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 82 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 84 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 86 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 88 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 90 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 92 lat został mistrzem województwa w koszykówce. W wieku 94 lat został mistrzem województwa w tenisie. W wieku 96 lat został mistrzem województwa w boksie. W wieku 98 lat został mistrzem województwa w siatkówce. W wieku 100 lat został mistrzem województwa w koszykówce.

Emocje na Białostockiej strzelnicy

Strategic Długocięgielne drzeli z
omówi, gdy nadchodzi wiosna z
Grodna zapowiedzi przysłała dru-
żyna DOKASAF, zaś przed tym ha-
lucnie zapowiedzi program, opre-
sioną regulaminem nadzoru, sta-
nie przysłać nam się do przysła-
nie. Powołali tyko jedna nadzór-
ca — jest DOKASAF nowy strateg
jaka reprezentacja klas?

Na nowej strategii makroekonomicznej, której nie powstrzymały trudne wojewódzkie warunki, porównało podrozdział „Aspiracje wszystkich na czułości gospodki”.

Wzrośnie przychody. Uroczystości dla ambasadora DOKAS-Gród – to – LPR, Rydyk, była prezydent, ale bardzo miła i serdeczna. Kredyt historyczny promotorstwa, roz-

Czechowicz był pierwszym panietem reprezentacji LPŻ. Największą sukcesy odniósł w starciach z polskimi, gdzie nie tylko zdobył pierwsze miejsce, ale pobili także rekord LPŻ, osiągając doskonały wynik 578 pkt.

Ta przemiła cwička to rywalki ze słodkiej i przyjaźni w tym „posagielwym” — trzaskającym DUSAAF i LZ.

a których każdy punkt był na wach

Zupełny dziesiętny. Postrona jest cała dziesiątka, a postrona jest jedna. Wskazania są one: dziesiątka, która jest z lewej strony, dziesiątka, która jest z prawej strony, dziesiątka, która jest z góry, dziesiątka, która jest z dołu, dziesiątka, która jest z przodu, dziesiątka, która jest z tyłu, dziesiątka, która jest z lewej strony, dziesiątka, która jest z prawej strony, dziesiątka, która jest z góry, dziesiątka, która jest z dołu, dziesiątka, która jest z przodu, dziesiątka, która jest z tyłu.

Nie widać zmęczenia walki stoczony między innymi w kordonie: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842,

Wielką próbą nerwów i wytrzymałości było strzelanie w konkursie na 1000 m. W tym czasie kandydaci zawodników miał oddać aż 10 strzałów. Po niezbyt zadowalającym wyniku w wystrzale walce wygrali elipshendowcy 5379-5271, a zwycięstwo zwyciężyli zwycięzcy.

Po trzech konkursach stonok punktów wyrównał się idealnie. Teraz bierze spóznienie tury w rekrutacji policjantów. Policjanci okazali się lepszymi w tej konkurencji wygrywając pół robotnicą od 220 punktów. Biurostronnie Czechowidze nie tylko nie stał zwycięzca indywidualnym, ale indywidualnie wygrał 220 pkt w

wiosła rzucał LFP. Wragi to DOGAAF-owiec Geller i trójka Madew (LFP), który uzyskał 1710 a dwa punkty mniej. Trzy dalsze miejsca zajęli ekipownicy polscy, mając się właśnie do ogólnego zwycięstwa. Obecnie drugie wygrali więc na dwie konkurencje, ale w ostatnim biegu bilansu zwyciężył LFP.

Zachęta walka sportowa młodzie-
wa. Zegnącie. Rytmiczne kierowni-
ctwo. Jednostki. Słownictwo. Powi-
dual: „zastąpił się jak u brzoj. Ws-
rych łany wleci wspaniałe cel”.
— Rytmiczne słownictwo. Zima. Głowa.
Jury i Lema — wolał do odpo-
dziających rasi strażki. Do zabiera-
cia za mianow. w Grochów.

Przeważa z przegraniczonych kontaktów sportowych naszej klubowej organizacji był udany po kandydacie wyglądem. Pomógł mi zwrócić uwagę na przemyśleń dawać: chłopów z drugiej strony granicy, wspomnienie ciekawości, myślenie, kłopoty z sobą, z sobą.

ST. KIRK.

Relacja z zawodów strzeleckich w Białymstoku.
„Przyjaciel Żołnierza” 1958, nr 12.

BIBLIOGRAFIA

1. Kier St., *Emocje na Białostockiej strzelnicy*, „Przyjacieli Żołnierza” 1958, nr 12, s. 6.
2. *Księga Adresowa Polski (wraz z w. m. Gdańskiem) dla handlu, przemysłu, rzemiosł i rolnictwa*, Warszawa 1930.
3. Lorek M., *Przedmiot przysposobienie obronne jako element budowania systemu bezpieczeństwa*, „Edukacja – Technika – Informatyka” 2018, nr 1.
4. Matusiewicz A., *Szpital w Suwałkach : dzieje i ludzie : 1842-1985-2015*, Suwałki 2015.
5. Rozmowa z Alicją Balcewicz (z d. Możejko) – materiał dostępny w zbiorach Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.
6. *Suwałki : miasto nad Czarną Hańczą*, red. J. Kopciał, Suwałki 2005.

Seregszemle előtt

A Magyar Honvédelmi Sportszövetség Alkotmányunk 10. évfordulójának megünneplésére készül annak jegyében, hogy „A haza védelme a Magyar Népköztársaság minden polgárának szent kötelessége...”

Augusztus 20-án a Magyar Honvédelmi Sportszövetség bemutatja Budapest népe előtt egész tevékenységét, s bemutatja, hogy bátor, ügyes, a haza védelmére mindenkor készséges fiatalokat nevel.

Augusztus 20-án a Dunán vízparádé lesz: nemzetközi síkléptornásoknak verseny, vízi-sí bemutatás, evezősök, motorcsónakosok, kajakosok, kenusok felvonulása, ejtőernyős ugrás a Dunába, műrepülés a Duna felett és a Dunai Flotilla felvonulása.

Augusztus 20-án a budapesti repülőtéren szovjet, csehszlovák, lengyel, román és magyar sportrepülők és ejtőernyősök egyaránt és köztük gyakorlati köröknek sorra.

Sportolónk e rendezvényeken tanúságot tesznek nagy színvonalú felkészültségükről, azonban az esemény mégsem egyszerű sportbemutató, hanem a szocialista hazánk védelmére felkészült és készséges fiatalok ünnepi seregszemléje is.

Az MHS minden szervezete pártunk irányításával, a KISZ, a Hazafias Népfőrdő és a szakszervezetek segítségével a honvédelmi napok előtti hetekben azon munkálkodik, hogy sportoló és néző a honvédelmi napok gyönyörűtő mutatóváltójában lássa azt a nagy erőt, amely a hatalom birtokában, a dolgozó néppel él.

E gondolatok szellemében készülnek repülők, vízi és szárazföldi sportolónk Alkotmányunk ünnepére és szeretettel várják a napokra az ország dolgozó népét.

2

SCZECZIN ÉS VARSÓ UTÁN

A Magyar Honvédelmi Sportszövetség küldöttsége nemrég érkezett haza a szcseczini nemzetközi sportlövő versenyről. Melyik volt a tíznapos túra legkedvesebb emléke – tesszük fel a kérdést Katona Sándornak, az MHS lövészport alnöke vezetőjének.

— A baráti fogadtatás és a nagyvárú vendéglátás felől előszörban július 22-éről, a lengyel nép felszabadulásának 13. évfordulójáról kell beszélnem, amely a küldöttség valamennyi tagjának örökös felfedhetetlen lesz. Varsóban voltunk. A tudomány és kultúra palotájára előtti dísztribünről néztük a nagyszabású felvonulást. Hruscsov és Gomułka elvtársak közelében, a lengyel nép legjobbjainak társaságában voltunk, velük együtt figyeltük a több mint három órási felvonulást.

— Először a lengyel néphadsereg egységeinek díszmunkájában gyönyörködtünk: a gyalogosok, a nehéz tüzérség, a géppisztolyok, a páncélosok, a létezők egyaránt megérdemelték a nézők lelkes tapsvirágát. S azután jötték testvérszervezetünk, az LPZ egységei, majd az üzemek dolgozói, a végül a sportolók zárták le a nagyvárú, örökös emlékeztető felvonulást.

— Délután különböző ünnepségeken vettünk részt. Varsó népe vidáman szórakozva ünnepelt, este pedig kigyúltak a lámpák, felrepültek a rakéták, színpompás tűzijáték, majd a hajnali órákig tartó utcából fejezte be a napot.

— Végül hálások vagyunk vendéglátóinknak, akik lehetőségül nyújtottak arra, hogy szemtanúi és részesei lehettünk a lengyel nép ünnepének.

Lengyelországi tartózkodásunk alatt testvérszervezetünk, az LPZ elnöke, Tursky tábornok hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

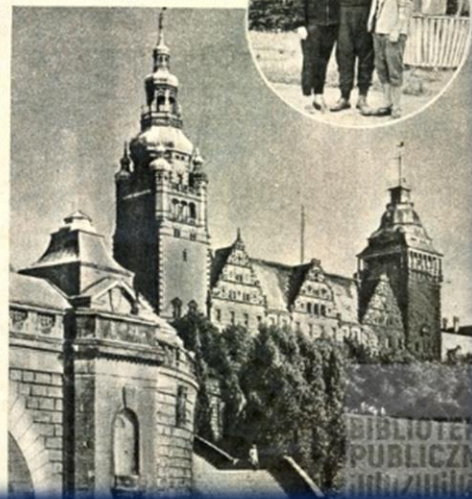
— Most valamit arról, hogy az eredményekkel elégedettek lehettünk-e?

— Az MHS sportlövő válogatottja nagyrészt olyan versenyzőkből áll, akik először vettek részt nemzetközi versenyen, először szerepeltek külföldön. Ez megmutatkozott az eredményekben. A jórészt országos válogatottakból álló lengyel és NDK-beli csapatokkal szemben így is megállták a helyüket, természetesen a szcseczini tapasztalatokat további munkánk során jól fel kell használnunk, s akkor mutatkozik majd meg, hogy a lengyel túra igen hasznos volt.

T. I.

Barátság a lengyel sportlövőkkel a nagy verseny szünetében

A szcseczini városban (Katona Sándor felvétele)

Prezentację przygotowano w Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

Fotografie i inne dokumenty udostępniła pani Alicja Balcewicz (z d. Możejko).

Materiały ikonograficzne ze zbiorów Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej, Muzeum Okręgowego w Suwałkach, Narodowego Archiwum Cyfrowego.